Nordisk Films Kompagni Samlingen

Nordisk Films Kompagni blev grundlagt af Ole Olsen (1863-1943) i 1906 og er et af de ældste filmselskaber i verden. Nordisk fik hurtigt en fremtrædende position på verdensmarkedet takket være Ole Olsens organisationstalent. Han etablerede hovedkontor på Strøget, studier i Valby og fabrik i Frihavnen, så han derved holdt omkostningerne nede i forbindelse med en omfattende eksport. I løbet af de første år voksede Nordisk Films Kompagni til en stor organisation med filialer i Berlin, Wien, London og New York og agenter, repræsentanter og datter-selskaber over hele verden. Kun omkring 2% af de kopier, der udgik fra Fabrikken, var til hjemmemarkedet, resten blev distribueret til udlandet. Stjerner som Valdemar Psilander, Olaf Fønss og Gunnar Tolnæs nød stor international berømmelse, og isbjørne-logoet borgede i de år for høj teknisk kvalitet og gode historier.
1. verdenskrig gjorde det af flere grunde meget svært for Nordisk Film at bevare sin position på verdensmarkedet. Selskabet led store tab, især i Tyskland hvor Ole Olsen ejede omkring 60 biografer og et produktionsselskab. Op gennem 20'erne lagde man produktionen om til lange og meget kostbare film med international appel - bla. en række Dickens-filmatiseringer, som A.W. Sandberg instruerede - men Nordisk formåede ikke at genvinde det tabte verdensmarked. I 1928 gik selskabet i betalingsstandsning.
Vekselerer Carl Bauder (1882-1944), der blev selskabets redningsmand, var ligesom Ole Olsen en rigtig dygtig forretningsmand. Han rekonstruerede selskabet sammen med fabriksejer Selmer Trane under navnet Nordisk Tone-Film (i 1935 vendte man tilbage til det oprindelige navn) og havde to meget værdifulde kort på hånden: patenterne på Petersen & Poulsens tonefilmssystem og bevillingen til Paladsteatret. Bauder vandt overraskende en retssag mod de store amerikanske filmselskaber, bla. Paramount, MGM og Fox, midt i 30'erne, som medførte, at andre udenlandske selskaber måtte indgå forlig med Nordisk og betale licens for det såkaldte ’støjfri’ patent.
Nordisk Film er i dag ejet af Egmont koncernen og har stadig en fremtrædende rolle i det danske mediebillede.

Proveniens
Nordisk Films Kompagni donerede i 1975 selskabets kontorarkiv fra perioden 1905 - ca. 1960, samt en stor samling af stillbilleder og negativer, plakater, stumfilmprogrammer og manuskripter – både realiserede og urealiserede.

Opbevaring & registrering
En del af materialerne er senere blevet integreret i museets egne samlinger: stillbilleder, negativer og plakater findes i Billed- og Plakatarkivet, programmer og beskrivelser findes i bibliotekets udklipssamling. De realiserede manuskripter findes

registreret under filmtitlerne i Danmarks Nationalfilmografi. De urealiserede manuskripter er registreret i en kortkatalog. Alt det øvrige materiale, selve kontorarkivet, er registreret i bibliotekets database *Bibliorama* som delbase *Nordisk***.** En *papirregistrant* er udarbejdet med det formål at give et overblik over materialerne i samlingen, der rummer mere end 10.000 nummererede dokumenter.

Samlingen består bl.a. af følgende materialetyper: kopibøger med udgående breve 1906-1915 (ca. 35.000 breve), ringbind med både afsendte og modtagne breve 1928-1956, kassebøger og årsregnskaber, lønningsbøger, forfatterkontrakter 1912-1928, titelbøger med mellemtekster til samtlige stumfilm 1907-1928, dekorationsplaner for div. stumfilm, plakatbestillingsbøger for stumfilm, negativ- og positivprotokoller for stumfilm, kopibøger med fakturaer på solgte filmkopier 1907-1917 (ca. 20.000 fakturaer), distributionsprotokoller, optagelses- og produktionsregnskaber for samtlige spillefilm 1931-1950, dagsprogrammer og –rapporter fra spillefilm optaget i perioden 1936-58, scrapbøger for perioden 1910-1944, billeder af selskabets studier, kontorer og personale og meget mere. Derudover indeholder samlingen materiale om de to biografer Paladsteatret og Kino-Palæet, samt om produktions- og distributionsselskabet Kinografen og dette selskabs biograf.

Samlingen, som omfatter ca. 30 hyldemeter, er opstillet i bibliotekets nærarkiv i 17 hovedgrupper :

I. Selskabet generelt
II. Kopibøger/korrespondance
III. Regnskaber/aktieanliggender
IV. Personale
V. Kinografen
VI. Paladsteatret
VII. Kino-Palæet
VIII. Manuskriptanliggender
IX. Stumfilm/produktion
X. Tonefilm/produktion
XI. Postproduktion/teknik
XII. Filmudlejning
XIII. Besættelsestiden (1940-45)
XIV. Scrapbøger
XV. Diverse
XVI. Fotos og billeder
XVII. Urealiserede manuskripter

Dokumenterne i samlingen kan søges i databasen via forskellige emneindgange: navn, selskab, land, filmtitel, emneord og datering.